

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

21 юли 2011 година*

По дело С-186/10

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Обединеното кралство) с акт от 31 март 2010 г., постъпил в Съда на 15 април 2010 г., в рамките на производство по дело

Tural Oguz

срещу

Secretary of State for the Home Department,

в присъствието на

Centre for Advice on Individual Rights in Europe,

* Език на производството: английски.

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: г-н J.N. Cunha Rodrigues (докладчик), председател на състав,
г-н Ал. Арабаджиев, г-н А. Rosas, г-н А. Ó Caoimh и г-жа Р. Lindh, съдии,

генерален адвокат: г-жа J. Kokott,
секретар: г-жа L. Hewlett, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 9 февруари 2011 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за г-н Oguz, от г-н J. Walsh и г-н P. Haywood, barristers,

— за Centre for Advice on Individual Rights in Europe, от г-н S. Cox и г-н C. Banner, barristers, както и от г-жа L. Barratt, solicitor,

— за правителството на Обединеното кралство, от г-н S. Ossowski, в качеството на представител, подпомаган от г-н R. Palmer, barrister,

— за Европейската комисия, от г-н Е. Paasivirta и г-н М. Wilderspin, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 14 април 2011 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол, подписан на 23 ноември 1970 г. в Брюксел и сключен, одобрен и утвърден от името на Общността с Регламент (ЕИО) № 2760/72 на Съвета от 19 декември 1972 година (ОВ L 293, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 1, стр. 37; наричан по-нататък „Допълнителният протокол“).
- 2 Искането е представено в рамките на съдебен спор между г-н Oguz, турски гражданин, и Secretary of State for the Home Department (министър на вътрешните работи, наричан по-нататък „Secretary of State“), във връзка с решението, с което последният отказва да поднови разрешението за неговото пребиваване на територията на Обединеното кралство с цел да упражнява там самостоятелна професионална дейност.

Правна уредба

Правна уредба на Съюза

Асоцииране ЕИО—Турция

- 3 Съгласно член 2, параграф 1 от Споразумението за асоцииране между Европейската икономическа общност и Турция, подписано на 12 септември 1963 г. в Анкара от Република Турция, от една страна, и от държавите — членки на ЕИО и на Общността, от друга, сключено, одобрено и утвърдено от името на последната с Решение 64/732/ЕИО на Съвета от 23 декември 1963 година (ОВ 217, 1964 г., стр. 3685/64; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 1, стр. 10, наричано по-нататък „Споразумението за асоцииране“), има за цел да подпомага постоянното и балансирано укрепване на търговските и икономическите отношения между договарящите страни, включително в областта на работната ръка, посредством поэтапното осъществяване на свободното движение на работниците, както и посредством отстраняване на ограниченията на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги, с оглед подобряване на жизнения стандарт на турския народ и улесняване впоследствие присъединяването на Република Турция към Общността.
- 4 Член 1 от Допълнителния протокол, който в съответствие с член 62 е неразделна част от Споразумението за асоцииране ЕИО—Турция, определя условията, правилата и графика за прилагане на посочения в член 4 от споменатото споразумение преходен период.
- 5 Член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол съдържа клауза „standstill“:

„Договарящите страни се въздържат от въвеждане помежду си на нови ограничения, свързани със свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги“ [неофициален превод].

Национална правна уредба

6 Immigration Act 1971 (Законът за имиграцията от 1971 г.) гласи:

„[...]

3. Общи разпоредби за издаване на разрешение за пребиваване и контрол

1) Извън случаите на разпоредбите в обратен смисъл от настоящия закон, или на разпоредбите, приети на основание на настоящия закон, лице, което не е британски гражданин,

а) се допуска на територията на Обединеното кралство само с разрешение, издадено в съответствие с настоящия закон или прието на основание на настоящия закон;

б) може да бъде допуснато на територията на Обединеното кралство (или, в случаите, в които то вече се намира там, да му бъде разрешено да пребивава) за ограничен или неограничен период;

в) ако е получило временно разрешение за влизане или за пребиваване на територията на Обединеното кралство, това разрешение може да бъде обвързано с едно или с всички от следващите условия, а именно:

і) условие за ограничаване на неговата заетост или дейности в Обединеното кралство;

[...]

- 2) Secretary of State внася периодично (и във възможно най-кратък срок) в Парламента определени от него правила или евентуално изменения на тези правила, във връзка с прилагането на настоящия закон за влизането и пребиваването в Обединеното кралство на лица, които по силата на настоящия закон са длъжни да поискат разрешение за пребиваване, включително и всички разпоредби, свързани със сроковете на разрешението и с условията, които следва да бъдат прилагани в отделните случаи; [...]

- 3) В случаите, в които правото на влизане и на пребиваване в Обединеното кралство подлежи на ограничения:
 - а) издаденото на лицето разрешение може да се изменя с цел да се ограничи, продължи или отмени срокът, за който то е издадено, или с цел да се допълнят, изменят или отменят свързаните с него условия; когато обаче ограниченията на срока, за който то е издадено, отпаднат, се преустановява прилагането на всички условия, свързани с разрешението;

[...]“.

- 7 Правилата в областта на имиграцията относно контрола след влизане на територията на страната от 1972 г. (Statement of Immigration Rules for Control after Entry 1972, наричани по-нататък „правилата от 1972 г. в областта на имиграцията“) предвиждат :

„Част А. Изменение на разрешението за влизане или за пребиваване

Раздел I. Общи разпоредби

[...]

Общи положения

[...]

4. В следващите точки се изброяват основните категории лица, на които може да бъде издадено разрешение с ограничен срок за влизане в Обединеното кралство и които могат да подадат молба за изменение на тяхното разрешение за пребиваване, както и принципите, които следва да се прилагат при разглеждането на техните молби или на всяко изменение на разрешението за тяхното пребиваване. Решението в това отношение трябва да взема под внимание всички относими обстоятелства. Обстоятелството, че кандидатът отговаря на всички формални критерии, предвидени в правилата за пребиваване или за продължаване на срока на пребиваване, като се има пред вид видът дейност, която той възнамерява да упражнява, не е от решаващо значение за него. Би било от значение например да се установи дали съответното лице е спазвало срока и условията, при които то е било допуснато на територията на Обединеното кралство, дали, с оглед на неговия характер, на поведението му или на лицата, с които се е срещало, не е нежелателно да му се разреши продължаване на по-нататъшното пребиваване, дали лицето представлява опасност за националната сигурност, или дали с издаването на разрешение за желаня от него период няма да се окаже невъзможно връщането му в друга страна.

[...]

Лица, осъществяващи търговска дейност, и самостоятелно заети лица

21. Допуснатите като туристи на територията на Обединеното кралство лица могат да се обърнат към Secretary of State с молба да им бъде издадено разрешение за установяване с цел създаване на свое предприятие или като самостоятелно заето лице, или като съдружник в ново или в съществуващо предприятие. Всяка молба от този вид следва да се обсъди от гледна точка на нейните относими

характеристики. Издаването на разрешение зависи от определен брой фактори, включително от доказателството, че молителят ще вложи в предприятието свои активи, от размера на неговите интереси в предприятието, от това дали той ще бъде в състояние да понесе своята част от задълженията на предприятието и дали неговата част от печалбата на предприятието ще бъде достатъчна, за да осигури неговата издръжка и издръжката на членовете на неговото семейство. Участието на молителя в предприятието не следва да прикрива трудови правоотношения и трябва да е ясно, че той не следва да допълва търговската си дейност с труд, за полагането на който се изисква разрешение за работа. [...]“.

8. Безспорно е, че правилата от 1972 г. в областта на имиграцията, които влизат в сила на датата, на която влиза в сила за Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия Допълнителният протокол, а именно 1 януари 1973 г., са разпоредби, които се прилагат по отношение на турските граждани в случаите, в които те могат да се позоват на член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол, за да се възползват от предвидената в него клауза „standstill“. Всъщност според запитващата юрисдикция посочените правила са по-благоприятни, що се отнася до разглеждането на молбите за разрешение за пребиваване на лицата, които имат намерение да извършват в тази държава членка дейност като самостоятелно заети лица, от правилата в областта на имиграцията от 2008 г. (Statement of Immigration Rules 2008, наричани по-нататък „правилата в областта на имиграцията от 2008 г.“), които са били в сила към датата на настъпване на обстоятелствата в главното производство.

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

9. Г-н Oguz пристига в Обединеното кралство на 27 октомври 2000 г. с разрешение за влизане на територията на страната като студент. Срокът на разрешението за пребиваване на заинтересованото лице в това му качество е неколkokратно подновяван, като последното му издадено разрешение за пребиваване е изтекло на 31 август 2006 г. Тези разрешения са обвързани с условието, че г-н Oguz няма „[да] упражнява стопанска или професионална дейност без разрешението на Secretary of State for the Home Department“.

- 10 На 18 август 2006 г. правителствената агенция, която разглежда молбите за издаване на разрешения за работа в Обединеното кралство [Work Permits (UK)] уведомява Trade Link Company Limited (наричано по-нататък „Trade Link“), че е уважила молбата на това дружество за издаване на разрешение за работа на г-н Oguz. Вследствие на това той се ползва с продължаване на неговото разрешение за пребиваване за петмесечен срок, считано от 29 август 2006 г., в качеството си на титуляр на разрешение за работа. Това ново разрешение е обвързано със същите условия като съдържащите се в разрешението, което му е издадено при пристигането му в Обединеното кралство.
- 11 На 16 ноември 2006 г. г-н Oguz е уведомен за решението на Trade Link за неговото уволнение, което влиза в сила незабавно. На 14 ноември 2007 г., компетентните органи отхвърлят нова молба за издаване на разрешение за работа, представена от заинтересованото лице, за заемане на длъжността търговски директор на вестник, с мотива че изискванията, свързани със съответната длъжност, са формулирани по много ограничителен начин и са можели да възпрат постоянно пребиваващи работници да кандидатстват за тази длъжност.
- 12 На 20 март 2008 г. г-н Oguz отново иска разрешение за пребиваване в Обединеното кралство, като самостоятелно заето лице, на основание правилата в областта на имиграцията от 1972 г.
- 13 От тази молба, отнасяща се до упражняването на консултантска дейност в областта на финансовите услуги и маркетинга, става ясно, че г-н Oguz вече е извършвал дейност като самостоятелно заето лице към тази дата. Заинтересованото лице потвърждава впоследствие, че е създадо свое предприятие през февруари 2008 г. и че практически предприятието е работело от март същата година. Същевременно обаче на 2 септември 2008 г. той уведомява компетентните органи, че е прекъснал дейността си като самостоятелно заето лице на 11 август 2008 г. и че възнамерява да възобнови упражняването ѝ едва след като бъде взето решение по неговата молба.

- 14 Молбата на г-н Oguz е отхвърлена с решение на Secretary of State от 21 октомври 2008 г. на основание правилата в областта на имиграцията от 2008 г. Освен това срокът на разрешението за пребиваване, на което заинтересованото лице е титуляр, е съкратен, с мотива че той вече не отговаря на условията, с които е обвързано разрешението.
- 15 Решението за отхвърляне на молбата е мотивирано с обстоятелството, че жалбоподателят в главното производство е започнал дейност като самостоятелно заето лице в нарушение на условията, с които е обвързано предходното разрешение за пребиваване, от което той се е ползвал като титуляр на разрешение за работа, и че не е уведомил Secretary of State за прекъсването на своята дейност в Trade Link. Такива нарушения били равностойни на измама или злоупотреба, поради което той не можел да се ползва от клаузата „standstill“, съдържаща се в член 41, параграф 1, от Допълнителния протокол.
- 16 Жалбоподателят в главното производство оспорва това решение за отказ пред Asylum and Immigration Tribunal (Съд по дела в областта на убежището и имиграцията) с жалба от 4 ноември 2008 г. С решение от 19 януари 2009 г Immigration Judge (съдът по имиграционни дела) отхвърля тази жалба. Той установява, че г-н Oguz в действителност не е извършил измамни деяния и че Secretary of State е бил уведомен за прекратяването на неговото трудово правоотношение с Trade Link на 1 юни 2007 г. Г-н Oguz обаче нарушил условията на издаденото му разрешение за пребиваване, от което се е ползвал като титуляр на разрешение за работа, като е започнал и е упражнявал дейност като самостоятелно заето лице, поради което той нямал право да се позове на клаузата „standstill“ в член 41 от Допълнителния протокол.
- 17 Г-н Oguz подава молба за преразглеждане на посоченото съдебно решение. С акт от 26 юни 2009 г. Senior Immigration Judge (старши съдия в съда по дела в областта на убежището и имиграцията) приема, че Immigration Judge не е допуснал никаква грешка от правна страна, и вследствие на това потвърждава основателността на отхвърлянето на жалбата на г-н Oguz.

- 18 На 11 ноември 2009 г. е допусната апелативната жалба на г-н Oguz пред Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division). Допуска се и встъпването по делото пред запитващата юрисдикция на Centre for Advice on Individual Rights in Europe, неправителствена организация с предмет на дейност предоставяне на информация и консултации в областта на правата на човека.
- 19 Тази юрисдикция си задава въпроса дали мотивите на Съда в Решение от 27 септември 2001 г. по дело Кондова (C-235/99, Recueil, стр. I-6427) са приложими към обстоятелствата по настоящия спор в главното производство. При тези условия Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Има ли право да се ползва от предимството в член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол [...] турски гражданин, чието разрешение за пребиваване в Обединеното кралство е обвързано с условие, забраняващо му да упражнява дейност като самостоятелно заето лице, който турски гражданин — в нарушение на това условие — започне дейност като самостоятелно заето лице и на основание на вече създаденото от него предприятие впоследствие подаде молба до съответните национални органи за продължаване на разрешението му за пребиваване [...]?“

По преюдициалния въпрос

- 20 С отправения от нея въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол следва да се тълкува в смисъл, че на него може да се позове турски гражданин, чието разрешение за пребиваване в държава членка е обвързано с условието той да не започва каквато и да било търговска или професионална дейност, но който започва дейност като самостоятелно заето лице в нарушение на това условие и впоследствие подава молба до съответните национални органи за продължаване на разрешението му

за пребиваване, като изтъква като основание за това междуременно създаденото от него предприятие.

- 21 От представената пред Съда преписка е видно, че ако г-н Oguz не е имал правото да се позове на клаузата „standstill“, предвидена в член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол, неговата молба за издаване на ново разрешение за пребиваване в качеството му на самостоятелно зает работник е щяла по принцип да получи отказ на основание правилата в областта на имиграцията от 2008 г. И обратно, евентуалното прилагане на посочената клауза „standstill“ би задължило компетентните органи да разгледат молбата на жалбоподателя в главното производство на основание на правилата в областта на имиграцията от 1972 г.

- 22 Член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол не допуска, от датата на влизането в сила за приемащата държава членка на правния акт, част от който е тази разпоредба, въвеждането на нови ограничения за упражняването на свободата на установяване или на свободното предоставяне на услуги, включително такива, които са свързани с материалноправни и/или процесуалноправни условия за първо допускане на територията на съответната държава на турски граждани, желаещи да се възползват на тази територия от посочените икономически свободи (вж. Решение от 20 септември 2007 г. по дело Tum и Dari, C-16/05, Сборник, стр. I-7415, точка 69, както и Решение от 29 април 2010 г. по дело Комисия/Нидерландия, C-92/07, Сборник, стр. I-3683, точка 47).

- 23 Съгласно постоянна съдебна практика посочената разпоредба има непосредствено действие в държавите членки, така че правата, предоставяни от нея на турските граждани, по отношение на които тя е приложима, могат да се изтъкват пред националните юрисдикции с цел да се изключи прилагането на вътрешноправни норми, които ѝ противоречат. Всъщност тази разпоредба формулира ясно, точно и безусловно една недвусмислена клауза „standstill“, съдържаща поето от договарящите страни задължение, което от правна гледна точка означава просто задължение за бездействие (вж. Решение от 11 май 2000 г. по дело Savas, C-37/98, Recueil, стр. I-2927, точки 46—54, както и Решение от 19 февруари 2009 г. по дело Soysal и Savatli, C-228/06, Сборник, стр. I-1031, точка 45).

- 24 Правото на г-н Oguz да се позове на член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол пред националните юрисдикции, за да бъдат приложени по отношение на него правилата от 1972 г. в областта на имиграцията, се оспорва от Secretary of State, с мотива че молба за пребиваване, основана на дейност като самостоятелно заето лице, предшествана от нарушение на условие, свързано с пребиваването, което забранява на заинтересованото лице да упражнява същата тази дейност, съставлява злоупотреба с право. Такава злоупотреба не допускала възможността заинтересованото лице да се позове на прилагането на клаузата „standstill“.
- 25 Видно от съдебната практика на Съда, гражданите не могат да се позовават на нормите на правото на Европейския съюз с цел измама или злоупотреба с право и националните юрисдикции могат във всеки отделен случай и въз основа на обективни доказателства да вземат предвид поведението на съответните лица с цел измама или злоупотреба, за да им откажат при необходимост правото да се ползват от разпоредбите на посоченото право. При преценката на подобно поведение обаче тези юрисдикции трябва да вземат предвид и целите, които се преследват с разглежданите разпоредби на правото на Съюза (вж. Решение от 9 март 1999 г. по дело Centros, C-212/97, Recueil, стр. I-1459, точка 25, както и Решение от 21 ноември 2002 г. по дело X и Y, C-436/00, Recueil, стр. I-10829, точка 42).
- 26 Следва да се изтъкне, че член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол не е от естество да предостави на турски гражданин материално право, в случая право на установяване, тъй като то продължава да бъде уреждано от националното законодателство (вж. в този смисъл Решение по дело Soysal и Savatli, посочено по-горе, точка 47).
- 27 Всъщност клаузата „standstill“, която се съдържа в тази разпоредба, цели да създаде благоприятни условия за постепенното въвеждане на свободата на установяване чрез пълната забрана за националните власти да създават нови пречки за упражняване на тази свобода посредством въвеждане на по-тежки от съществуващите към даден момент условия, за да не се затрудни нейното постепенно осъществяване между държавите членки и Република Турция (вж. Решение по дело Tum и Dari, посочено по-горе, точка 61 и Решение от 9 декември 2010 г. по дело Toprak и Oguz, C-300/09 и C-301/09, Сборник, стр. I-12845, точка 53).

- 28 Клауза „standstill“ като тази по член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол действия не като материалноправна норма, като обезсилва съответното материално право, което замества, а като норма от квазипроцесуален характер, предписваща *ratione temporis* кои са разпоредбите от правната уредба на държава членка, от гледна точка на които следва да се преценява положението на турски гражданин, желаещ да се ползва от свободата на установяване в държава членка (Решение по дело *Tum и Dagi*, посочено по-горе, точка 55).
- 29 По този начин в делото по главното производство клаузата „standstill“ се ограничава с това да определи правните разпоредби на Обединеното кралство в областта на имиграцията, в светлината на които националните власти следва да се произнесат по молбата на г-н Oguz, насочена към издаването на ново разрешение за пребиваване в качеството му на самостоятелно заето лице, без да предопределя с каквото и да било преценката по същество на тази молба.
- 30 В писменото си становище жалбоподателят в главното производство посочва, че евентуално поведение, представляващо злоупотреба от негова страна, би могло да бъде взето предвид на един по-късен етап в рамките на релевантните разпоредби на националното право, а именно на етапа на прилагането на правилата от 1972 г. в областта на имиграцията. В съдебното заседание правителството на Обединеното кралство потвърждава, че параграф 4 от тези правила предвижда механизъм, който позволява санкционирането на злоупотребите с право.
- 31 Следователно клаузата „standstill“ не съставлява пречка държавите членки да санкционират представляващото злоупотреба поведение в областта на имиграцията в рамките на националното право.
- 32 Клаузата „standstill“ трябва да се разбира в смисъл, че се прилага на етап, предхождащ преценката на преписката по същество, включително и на евентуалното наличие на злоупотреба с право, в каквато може да бъде упреknато заинтересованото лице.

- 33 В това отношение Съдът вече е приел, че въпросът дали към датата на подаването на молба за установяване турски гражданин пребивава законно или незаконно на територията на държавата членка, не бил релевантен за целите на прилагането на клаузата „standstill“ (вж. Решение по дело *Tum и Dari*, посочено по-горе, точка 59).
- 34 Следователно в съответствие с тази съдебна практика обстоятелството, че лице като г-н *Oguz* не е спазило условията, записани в разрешението за неговото пребиваване, не е релевантно за целите на прилагането на член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол.
- 35 Запитващата юрисдикция освен това си задава въпроса и за приложимостта към спора в главното производство на съображенията, изложени от Съда в Решение по дело *Кондова*, посочено по-горе.
- 36 В решението по това дело, отнасящо се до Европейското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните страни членки, от една страна, и Република България, от друга страна, сключено от името на Общността и одобрено с Решение 94/908/ЕО, ЕОВС, Евратом на Съвета и на Комисията от 19 декември 1994 г. (ОВ L 358, стр. 1, наричано по-нататък „Споразумението за асоцииране ЕО—България“), Съдът преценява, че ако на българските граждани е било позволено по всяко време да подават молби за установяване в приемащата държава членка, без да се вземат предвид по-рано извършени от тях нарушения на съответните правни разпоредби в областта на имиграцията, тези лица са щели да могат да пребивават незаконно на територията на приемащата държава членка и да се подчинят на националните разпоредби за осъществяване на контрол едва след като бъдат изпълнени предвидените в това законодателство материалноправни изисквания (Решение по дело *Кондова*, посочено по-горе, точка 77).
- 37 Съдът подчертава също така, че такова тълкуване би лишило от полезно действие член 59, параграф 1 от Споразумението за асоцииране ЕО—България и би позволило злоупотреби, водейки до нарушения на националните правни уредби, свързани с приемането и пребиваването на чужденците (Решение по дело *Кондова*, посочено по-горе, точка 79).

- 38 Въз основа на тези съображения Съдът стига до извода, че в обхвата на закрилата на основание на посоченото споразумение за асоцииране не попада български гражданин, който има намерение да работи в държава членка като наето лице или да осъществява в тази държава членка дейност като самостоятелно заето лице и който избягва съответните проверки на националните органи, като декларира с измамна цел, че влиза в съответната държава членка, за да работи като сезонен работник (Решение по дело Кондова, посочено по-горе, точка 80).
- 39 Въз основа на тази съдебна практика правителството на Обединеното кралство изтъква, че клаузата „standstill“, предвидена в член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол, следва да се тълкува в смисъл, че тя не може да бъде основание за заобикаляне с цел злоупотреба на национална система за предварителен контрол. Подобно на постановеното от Съда в Решение по дело Кондова, посочено по-горе, ако на турските граждани беше позволено по всяко време да подават молби за установяване в приемащата държава членка, те щяха да могат да се основават на евентуално създадените от тях клиентела и търговски обекти по време на незаконното им пребиваване в приемащата държава членка или на финансовите средства, които са придобили в тази държава, включително и в случаите, в които са извършвали дейност като наети лица, и да се представят пред националните власти като самостоятелно заети лица, които осъществяват или могат да осъществяват рентабилна дейност и чиито права трябва да бъдат признати по силата на Споразумението за асоцииране ЕИО—Турция.
- 40 Подобен довод не може да бъде приет.
- 41 На първо място трябва да се подчертае, че между фактическата обстановка по дело Кондова, посочено по-горе, и тази по настоящото дело в главното производство има сериозни разлики.

- 42 Въсщност — за разлика от г-н Oguz, който има законно разрешение за влизане и пребиваване в Обединеното кралство и се оказва в положение, което не съответства на изискванията, определени в националното законодателство, едва след като създава свое предприятие, осем години след влизането си в тази държава членка — г-жа Кондова приема, че за да бъде допусната на територията на Обединеното кралство, умишлено е заблудила както служителя, на когото е било възложено да разглежда молбите за издаване на разрешение за влизане на територията на тази държава и който ѝ е издал визата в България, така и служителя от имиграционната служба, който я е интервюирал при пристигането ѝ в Обединеното кралство.
- 43 В резултат е установено, че с това свое поведение г-жа Кондова е извършила нарушение на законодателството относно първото допускане на граждани на трети страни на територията на съответната държава членка, което попада в правомощията на тази държава.
- 44 От друга страна, правната уредба, разглеждана по дело Кондова, е напълно различна. За разлика от член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол, член 45, параграф 1 от Споразумението за асоцииране ЕО—България е съставлявало материалноправна норма, въз основата на която е трябвало да бъдат преценявани по същество молбите за установяване и в нарушаването на която е упреквана г-жа Кондова. По силата на тази последна разпоредба от влизането в сила на споразумението всяка държава членка е трябвало да предоставя на българските граждани, установени на нейната територия, третиране, не по-малко благоприятно от това, което предоставя на собствените си граждани. С оглед на тези съображения и на обстоятелството, че в член 45, параграф 1 от Споразумението за асоцииране ЕО—България не се съдържа никаква клауза „standstill“, естеството на тази разпоредба трябва да бъде разглеждано като различно от това на член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол.
- 45 При тези условия, както подчертава генералният адвокат в точки 58 и 59 от своето заключение, не е изненадващо, че в посоченото по-горе Решение по дело Кондова Съдът е приел, че е възможно да се откаже позоваване на това материално право поради злоупотреба с право. Изводът, до който се стига по това дело, не може да се приложи към клауза „standstill“ като съдържащата се в член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол, тъй като тази клауза не предоставя

нито материално право на установяване, нито равно третиране с гражданите на съответната държава членка.

- 46 С оглед на гореизложеното на поставения въпрос следва да се отговори, че член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол трябва да се тълкува в смисъл, че на него има право да се позове турски гражданин, чието разрешение за пребиваване в държава членка е обвързано с условие, забраняващо му да упражнява каквато и да било търговска или професионална дейност, който турски гражданин обаче — в нарушение на това условие — е започнал дейност като самостоятелно заето лице и на основание на междувременно създаденото от него предприятие подаде впоследствие молба до съответните национални органи за продължаване на разрешението му за пребиваване.

По съдебните разноски

- 47 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

Член 41, параграф 1 от Допълнителния протокол, подписан на 23 ноември 1970 г. в Брюксел и сключен, одобрен и утвърден от името на Общността с Регламент (ЕИО) № 2760/72 на Съвета от 19 декември 1972 г., трябва да се тълкува в смисъл, че на него има право да се позове турски гражданин, чието разрешение за пребиваване в държава членка е обвързано с условие, забраняващо му да упражнява каквато и да било търговска или професионална дейност, който турски гражданин обаче — в нарушение на това

условие — е започнал дейност като самостоятелно заето лице и на основание на междувременно създаденото от него предприятие подаде впоследствие молба до съответните национални органи за продължаване на разрешението му за пребиваване.

Подписи